

Kako naučiti esperanto?

Brže i
jednostavnije
nego bilo koji
drugi jezik!

Osnove esperanta možete naučiti iz udobnosti svoga doma, koristeći neki od internetskih tečajeva za Hrvate:

Zagrebačka metoda učenja esperanta u 12 lekcija:

learn.esperanto.com/hr/

Kurso de Esperanto:

kurso.com.br/index.php?hr

Lernu.net

lernu.net/hr

Duolingo:

duolingo.com (preko nekog drugog jezika)

Želite li učiti na klasičan način, nabavite udžbenike i rječnike:

Udžbenik +
rječnik za početnike:
Cijena kompleta: 100,00 kn

Narudžbe prima:
dec.kroatio@gmail.com
novo.dec-kroatio.hr/hr/

Grupne tečajeve uz nastavnika povremeno organizira
Društvo esperantista Bjelovara. Prijavite se na:

esperanto.bjelovar@gmail.com

Sve dodatne informacije i savjete o esperantu daje:

Dokumentacijski esperantski centar
Bana Jelačića 138 A, 48350 Đurđevac
dec.kroatio@gmail.com
Tel. 048 733 297 (ured); 098 248 574 (tajnik)
pon. - pet. 9,00 - 19,00

Projekt

Promocija esperanta među mladima provodi

Društvo esperantista Bjelovara
Ul. Ivana viteza Trnskog 12
HR-43000 Bjelovar
esperanto.bjelovar@gmail.com
www.esperanto-bjelovar.hr

Ciljevi projekta:

Projekt *Promocija esperanta među mladima* provodi se u cilju upoznavanja mladih s postojanjem i korištenjem esperanta kao međunarodnog jezika, želeći ih motivirati da se njime bave te da na taj način svrsishodnije provode svoje slobodno vrijeme, da se potaknu na fizičko druženje i da profiliraju svoje virtualne (internetske) interese prema kriterijima temeljenim na međunarodnoj suradnji uz upotrebu neutralnog jezika.

Projekt se odvija putem predavanja i informativnih radionica te distribucijom tiskanih informativnih materijala u fizičkom smislu, savjetovanjima i virtualnom nastavom na daljinu. Ovim projektom planira se obuhvatiti veći broj učenika osnovnih i srednjih škola na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Projekt *Promocija esperanta među mladima* financiran je sredstvima Bjelovarsko-bilogorske županije. Sadržaj ovog izdanja u isključivoj je odgovornosti Društva esperantista Bjelovara i ni pod kojim uvjetima se ne može smatrati kao odraz stajališta Bjelovarsko-bilogorske županije.

Digni palac za esperanto!

Projekt:
Promocija
esperanta
među
mladima

Esperanto? Zar to još postoji?

Naravno da postoji,
iako je nastao
1887. godine!

ESPERANTO je planski međunarodni jezik. Svoje ime duguje Ludvigu Lazaru Zamenhofu, koji je prvi udžbenik objavio u Varšavi 1887. godine pod pseudonimom *D-ro Esperanto* (onaj koji se nada).

ESPERANTO je nastao kao težnja za stvaranjem zajedničkog neutralnog jezika u svijetu u kojem nad tisućama malih jezika dominiraju jezici velikih i ekonomski moćnih naroda. Dok su zajednički jezik u prošlosti trebale tek međunarodne organizacije i rijetki bogati i slavni pojedinci, u današnje doba, obilježeno sveopćom globalizacijom svijeta, ubrzanim razvojem ekonomskih, turističkih i političkih migracija stanovništva, potrebu za zajedničkim i lako učljivim jezikom osjeća svaki pojedinac, čemu su osobit naglasak dale pojava interneta i društvene mreže.

Za razliku od jezika koji pripadaju nekom narodu, **ESPERANTO** se smatra pravednim, neutralnim i laganim rješenjem, koje se pokazalo vrlo djelotvornim kroz preko 130 godina praktične uporabe širom svijeta.

Zabluda su da planski jezik ne može biti djelotvoran kao jezik nekog naroda. Jezik svakog naroda je u određenom smislu planski, jer podliježe pravilima koje postavljaju jezične regulatorne institucije. Iako nastao kao ideja pojedinca, ni **ESPERANTO** po tom pitanju nije drugačiji, jer se u govornoj i pisanoj praksi usavršavao, najprije kroz knjige i časopise, a zatim kroz mnogobrojna okupljanja esperantista u raznim zemljama. Čistoću jezika pak nadzire Akademija esperanta. Iako je gramatika **ESPERANTA** ostala ista kao u vrijeme njegova stvaranja i premda su pravila za tvorbu novih riječi određena još 1905. godine, rječnik esperanta je sve bogatiji i opsežniji, u potpunosti prilagođen potrebama suvremenog društva, čime je **ESPERANTO** priznat kao jedini planski jezik koji može stati uz bok tzv. "prirodnim jezicima".

Nematerijalno kulturno dobro Hrvatske

Prvi esperantisti u Hrvatskoj pojavili su se u Osijeku 1889. godine, a prva esperantska društva osnovana su u Rijeci 1907., Zagrebu 1908. i Bjelovaru 1909. godine.

Zbog brojnih aktivnosti hrvatskih esperantista na međunarodnom planu, osobito na polju kulture, "tradicija esperanta u Hrvatskoj" 2019. godine proglašena je nematerijalnim kulturnim dobrom Rješenjem Uprave za zaštitu kulturne baštine

Ministarstva kulture Republike Hrvatske, čime je Hrvatska nakon Poljske postala druga zemlja koja je esperantu dala ovakav status.

Ovo nematerijalno kulturno dobro upisano je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićene kulturne baštine pod brojem Z-7298, a o njegovom očuvanju brine se niz esperantskih društava i institucija, među kojima i Društvo esperantista Bjelovara.

Zbog potrebe sustavne brige o esperantu, u Đurđevcu je 2010. godine osnovan Dokumentacijski esperantski centar kao nacionalni esperantski arhiv za Hrvatsku.

Treba li esperanto zamijeniti druge jezike?

Cilj esperanta nije zamijeniti postojeće jezike, nego upravo suprotno: očuvati jezično bogatstvo svijeta, vodeći osobitu brigu o malim jezicima i onima kojima prijete izumiranje. Esperanto želi biti drugim jezikom, koga će svatko moći jednostavno naučiti uz vlastiti materinski jezik i primijeniti ga kao neutralno sredstvo međunarodnog sporazumijevanja.

Gramatičke i leksičke osnove esperanta

Abeceda	a aviadistino	b bebo	c citrono	ĉ ĉevalo
d domo	e elefanto	f fantomo	g glavoj	ĝ ĝirafoj
h himero	i insekto	j jugo	ĵ ĵurnalo	k krokodilo
l leono	m mano	n naĝado	o okulvitroj	p porko
r raketo	s serpento	ŝ ŝuo	t trajno	u urso
ŭ aŭto	v vulkano	z zebro		

Razlozi zbog kojih se esperanto smatra lako učljivim jezikom su višestruki. **Pismo** je latinično, a abeceda se sastoji od 28 znakova, uz tek nekoliko razlika u odnosu na hrvatsku abecedu (ĉ = č; ĝ = đ; ĥ = nepčano h; ĵ = ž; ŝ = š; ŭ = kratko u). Fonologija je slavenska, a pismo je fonetsko, jednostavnije rečeno: **čitaj kako je napisano – piši kako izgovaraš**.

Gramatika je pravilna i kratka, sastavljena od 16 osnovnih pravila. Vrste riječi prepoznaju se po karakterističnim nastavcima: sve *imenice* završavaju slovom -o (aŭto = automobil; telefono = telefon; amiko = prijatelj; hundo = pas), *pridjevi* slovom -a (bela = lijep; bona = dobar; granda = velik), *prilozi* slovom -e (bele = lijepo; bone = dobro; perfekte = savršeno), a *glagoli* u infinitivu slovom -i (labori = raditi; lerni = učiti; paroli = govoriti). Za *glagolska vremena* postoje nastavci -as (za sadašnje vrijeme), -is (za prošlo vrijeme), -os (za buduće vrijeme) te -u (za zapovjedni način) i -us (za pogodbeni način). *Množina* imenica, pridjeva i zamjenica označava se nastavkom -j (miaj novaj libroj = moje nove knjige). *Naglasak* na svim riječima je na predzadnjem slogu (amiko, libro, zebro, telefono, internacia). Lične zamjenice su: mi (ja); vi (ti); li (on); ŝi (ona), ĝi (ono); ni (mi); vi (vi); ili (oni, one, ona). Posvojne zamjenice tvore se nastavkom -a: mia, via, lia, ŝia, ĝia, nia, via, ilia, a u množini dodatkom množinskog nastavka -j: miaj, viaj, liaj, ŝiaj, ĝiaj, niaj, viaj, iliaj.

Rječnik esperanta nastao je iz romanskih i germanskih jezika, prvenstveno iz latinskoga i putem njega internacionaliziranih riječi. Usvajaju se uglavnom one riječi koje su već postale opće poznate, odnosno koje se koriste u više jezika, uz prilagodbu leksičkim i gramatičkim pravilim esperanta. Na lakoću učenja osobito utječe systemska tvorba novih riječi jednostavnim dodavanjem prefiksa i sufiksa (koji imaju određeno značenje) na korijen riječi.